

אם תמיד הצדקנו את הפיגור של ישראל בתחום הסביבה בבעיות קיומיות, כלומר הקצאת משאבים רבים לביטחון, הרי שחודש יולי מאיר את פנינו. חודש יולי לא התאפיין ברגיעה ביטחונית יוצאת דופן או בהפניית משאבים חריגה לנושאים סביבתיים. כל מה שהיינו צריכים הם בחירות באופן ואולי משבר מים "קטן".

בתוך חודש אחד עברו בכנסת שלושה חוקים: אוויר נקי, חוק האכיפה הסביבתית והמזהם משלם; עוד שלושה בקריאה ראשונה- עידוד הנסיעה באופניים, הגבלת השימוש בשקיות ניילון ותיקון לחוק איסור הנהיגה בחופים; וכמה בקריאה טרומית- התקנת חסכמים, התייעלות אנרגטית, הפחתת פליטות של גזי חממה ועוד.

חלק מהחוקים הללו שרירים וקיימים במדינות המערב כבר שנים רבות. אם נתבונן בחוק "אוויר נקי" למשל הרי שהוא העתק של החוק האמריקאי (Clean Air Act) שנחקק כבר בשנות ה-70. אך אם נתבונן יותר לעומק, נראה שהאיחור הישראלי הוא דווקא ביישום ואכיפה ולא בחקיקה. חוק כנוביץ' למניעת מפגעים משנת 1961 אוסר על גרימת נזקי ריח, רעש וזיהום. הוא כולל תקנות מפורטות, לרבות למניעת זיהום אוויר, שם התקינו תקנות בנושא זיהום אוויר מכלי רכב, איכות האוויר ופליטת חומר חלקיקי לאוויר. אלא שבישראל אם אין "אחראי חוק" אין מי שיאכופ אותו, ומאחר וחוק כנוביץ' אינו מכיל הוראות תכנוניות או חיוב ברשויות המקומיות, הוא הצליח ברובו להתמסס. כמו שקל היה לחקוק את החוק ולהתקין תקנות, כך קשה היה לקבוע תכנית יישומית מתבקשת להחריד כגון תוכנית ניטור למזהמי אוויר. ואם לא השכלנו לעשות זאת בשנת 1961? האם זה מפתיע שבמשך יותר מ-40 שנה אף אחד לא הרים את הכפפה? לא במיוחד. לתקן זה לא סקסי וגם לא עושה כותרות. אז התוצאה היא חקיקה ישראלית מטולאת, מלאת חפיפות ומלאת חורים, אנחנו נוסעים מירושלים לת"א דרך אילת – אבל בסוף נגיע. נראה שלפחות בנושא איכות האוויר אנחנו כמעט שם.

חודש טוב!

תוכן הענינים

- 2 סביבה וחברה.....עמוד
- 3 תחבורה ותעופה.....עמוד
- 4 מוצרים, מגמות ותהליכים.....עמוד
- 5 גזי חממה, אנרגיה ושינוי אקלים .. עמוד
- 6 מחויבות, שקיפות ודיווח עמוד
- 7 חקיקה ופסקי דין.....עמוד

16/9/08 - שיטות לשיקום קרקעות מזוהמות

המכון הישראלי לאנרגיה ולסביבה, רח' חיים לבנון 26, רמת אביב.

19-20/9/2008 - סופ"ש Clean Up The World

אסיף-אסטרטגיות בע"מ עוסקת ביזמות ופיתוח עסקי המטמיעים מחויבות לסביבה וערכים חברתיים. אנו מתמחים בבניית אסטרטגיה ובתהליכים ייחודיים בהם טרם התגבשה תורה סביבתית-עסקית סדורה: בניהול סביבתי, בבניית שקיפות, דיווח ודיאלוג ציבורי, בבדיקת טכנולוגיות והשקעות ובהכוונת מחקר, פיתוח מוצרים ושירותים ובשיווק "ירוק".

בין לקוחותינו נמנים: אגד, נשר תעשיות מלט ישראלים, דן – תחבורה ציבורית, כיל מוצרים תעשייתיים, מעבדות שרון, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד לאיכות הסביבה ואחרים.

פרטים נוספים באתר אסיף-אסטרטגיות בע"מ: <http://www.assifstrategies.com/>

עריכה : לימור ספקטורובסקי-כוכבי ויואלה גאנמ

מחירי המזון עולים וביפן מאכילים חיות בשאריות

מחירי המזון והדשנים עולים וכולם מחפשים דרכים לחסוך. ביפן עלו על רעיון – להאכיל בעלי חיים במזון ממוחזר עשוי שאריות. המזון הממוחזר זול ב-50 אחוזים מהמזון הרגיל ומשתמשים בו בעיקר להאכלת חזירים ותרנגולות. מייסד חברת המיחזור, לשעבר נהג משאית זבל, זיהה את הבזבז העצום והחליט לעשות מעשה וכיום המשאיות שלו אוספות מזון מ-1,200 מכולות ישר למפעל המיחזור. גם חברות מזון ביפן ממחזרות שאריות, וכ-70 אחוזים מהשאריות שלהן ממוחזרים – חלק למזון לבע"ח, חלק לדשנים וחלק ליצירת מתאן לאנרגיה. ומה אומרים בארגוני זכויות בע"ח? המזון שפג תוקפו דל במינרלים והאכלתם מזון ממוחזר בלבד עלולה לגרום למחלות גם בקרב החיות וגם בקרב בני האדם. בינתיים המחירים הם עדיין אלה שקובעים עובדות בשטח.

<http://www.enn.com/agriculture/article/37737>

מחקר: כמה כסף חוסך מיחזור?

סטודנט למנהל עסקים מאוניברסיטת אלבאמה בארה"ב מצא שהעיר ברמינגהם תוכל לחסוך עד 1.8 מיליון דולר במהלך 10 שנים אם תוכל להגביר את שיעור ההשתתפות במיחזור ל-25%. כיום עומד שיעור המיחזור על כאחוז אחד בלבד. העברת טון פסולת למטמנה עולה לעיר \$22, בעוד שמכירת חומרים ממוחזרים מהפסולת תרוויח לעיר \$10 לטון.

במסקנות מחקרו מציע הסטודנט לעיר ליצור תוכנית חינוך למיחזור וקמפיין שמעודד מיחזור. בשלב הראשון זה ידרוש מהעירייה הקצאת משאבים, אך כפי שהוכח – בשלב מאוחר יותר כסף זה יחזור לקופת העירייה, ויותר.

<http://www.enn.com/pollution/article/37564>

ארגוני הסביבה נגד תעלת הימים: בדיקת הבנק העולמי מצומצמת

הבנק העולמי ערך במהלך יולי שימוע ציבורי, במסגרת המחקר שהוא מבצע עבור ישראל, ירדן והרשות הפלסטינית, לבחינת היתכנות פרויקט תעלת הימים. במהלך השימוע טענה קואליציית ארגוני הסביבה: המחקר מתנהל באופן לא מקצועי ובלתי ראוי.

במסגרת הפרויקט מתוכנן, כזכור, להקים מערכת הולכה שתזרים שני מיליארד קוב מים, מים סוף לים המלח, כפתרון לירידה במפלס ים המלח וכן על מנת לספק מים מותפלים לאזור.

הבנק העולמי השקיע 15 מיליון דולר לצורך ביצוע סקרי היתכנות לבחינת ההשפעות הסביבתיות של הפרויקט, שיסתיימו בעוד כשנה.

בשימוע שנערך העלתה קואליציית ארגוני הסביבה ביקורת קשה על אופן ביצוע הסקר ודרשה להרחיב את הבדיקות בנושא, הן מבחינת ההתעמקות בפרטים והן מבחינת היקפן.

"הבדיקה שעורך הבנק העולמי היא בדיקה שטחית ונקודתית, שאינה יכולה לתת מענה הולם וראוי לסוגיה אותה הוא בוחן", מסביר מרכז קואליציית ארגוני הסביבה, רענן בורל, שמפרט כי הבנק מבקש לבדוק איך הכי נכון להקים את הפרויקט, ולא האם בכלל לבנות אותו והיכן. "הבנק מתמקד בתכנית אחת ואינו בודק חלופות שמן הראוי לבדוק, העשויות לתת פתרונות זולים יותר בכסף ובפגיעה בסביבה, ומועילות יותר מבחינה מדינית."

<http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/767/182.html>

ארה"ב: בסקטור הציבורי שומרים על הסביבה ועוברים לארבעה ימי עבודה

כל יום שעובד מגיע למשרד הוא גם צורך אנרגיה בנסיעה הלוך ושוב לעבודה וגם צורך אנרגיה במשך היום במשרד. על מנת לצמצם פגיעה בסביבה וגם לחסוך בכסף, החליטו כ-10 עיריות אמריקאיות לקצר את שבוע העבודה לארבעה ימים בלבד. כך, בימים שהעובדים לא מגיעים למשרד אין צריכת אנרגיה כלל ונחסכות הנסיעות המרובות. העובדים מאריכים את שאר ימי העבודה שלהם לעשר שעות וכך מפצים על היום בו אינם עובדים.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/23/public-sector-going-green-with-shorter-week/>

חדש: אתר חדשות ירוקות לילדים – "ירוק בעיניים"

אתר חדש של ידיעות בתחום איכות הסביבה לילדים עלה לאוויר. האתר מספר בשפה פשוטה על ידיעות סביבתיות מהיום יום שלנו, וגם נותן מידע כללי בתחום.

<http://news.galim.org.il/cgi-bin/channel.pl?Id=6>

תתחיל להשתמש בחומרים ממוחזרים מחומר בנייה כחומר מילוי ותשתית בפרויקטים הנמצאים בביצועה. הסיכום הושג על רקע עבודות נרחבות להפרדות מפלסיות, המתוכננות להתבצע על ידי רכבת ישראל, ואשר במסגרתן ניתן לקלוט כמויות גדולות ביותר של חומר גלם ממוחזר.

בסיכום שהושג הוחלט, כי רכבת ישראל תכניס במכרזים הקבלניים החדשים שלה, שיש להם נגיעה לתשתיות, פסיקה מחייבת בעניין שימוש בחומרים ממוחזרים, בהתאם להחלטת הממשלה. הפסיקה המוסכמת תוכנס לנספח התנאים המיוחדים, שהוא חלק בלתי נפרד מן החוזה.

ההחלטה היא חלק מיוזמה רחבה, אשר התגבשה בשיתוף המשרד להגנת הסביבה והתאחדות הקבלנים והבונים-חטיבת התשתיות, לפני כשנה. בכנס תחת השם "בוא נמחזר 2", הוצגו נתונים לפיהם ניתן להפיק 3 מיליון טון של אגרגטים ממוחזרים בשנה מפסולת הבניין לבדה, ובכך לחסוך פעילות כרייה וחציבה משמעותית ולהוזיל עלויות למשק הישראלי. הוזלה זו יכולה להגיע עד 30%.

<http://www.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^14171&enZone=News>

האיחוד האירופי אישר: החל מ-2012 תעופה בתוך התוכנית להפחתת גזי חממה

לקול מחאותיהם של חברות התעופה, מחוקקי האיחוד האירופי אישרו עסקה עם ממשלות האיחוד לפיה יכלל מגזר התעופה בתוכנית הפחתת גזי החממה החל מ-2012.

מגזר התעופה מייצר 3% מכלל פליטות גזי החממה במדינות האיחוד, אך הושאר עד עתה מחוץ לתוכנית בשל חשש שהכללת המגזר עלולה לפגום ביכולתו להתחרות בשווקים הבינלאומיים. עם זאת, עם היקף תעופה שצפוי להכפיל את עצמו עד 2020, אירופה נחושה ליישם את עקרון "המזהם משלם" במאבקה לצמצום פליטות גזי החממה.

לפי החוק החדש, חברות התעופה יצטרפו לצמצום את פליטות הפחמן הדו-חמצני ב-3% בשנה הראשונה, וב-5% מ-2013 והלאה. החוק יהיה תקף לגבי חברות תעופה שטסות אל ומ-27 מדינות האיחוד, כולל חברות תעופה לא אירופאיות.

<http://www.reuters.com/article/environmentNews/idUSL0847802020080708>

היפניות מתאחדות לפיתוח כלי רכב מסיבי פחמן

חברות רכב יפניות, בהן טוראי, מיצובישי ואחרות, יעבדו יחד לפתח סיב פחמן שישימש כחומר גלם בכלי רכב, במטרה לייצר כלי רכב קלים יותר, עם צריכת דלק מופחתת. את הפרויקט מובילה ממשלת יפן שתשקיע בכך כ-18 מיליון דולר בחמש השנים הקרובות.

לפי הפרסומים, החברות שואפות להיות מסוגלות להוציא את החומר להפצה המונית עד אמצע 2012, ולייצר כלי רכב קלים ב-40% מכלי הרכב העשויים פלדה.

אחת הבעיות שעומדות בפני החברות היא העלות הגבוהה של סיבי פחמן, אך פער העלות צפוי להצטמצם במהלך הזמן, עם המשך עליית מחירי הפלדה.

ממשלת יפן בוחנת גם את השימוש באלומיניום ומתכות נוספות כתחליף לפלדה בכלי רכב. ישנם כלי רכב אשר כבר מכילים גוף אלומיניום לצמצום משקלם, אך מחירים עדיין מהווה חסם.

<http://uk.reuters.com/article/motoringNews/idUKARO04169220080730>

דלויט עוברת לשיחות ועידה כדי לצמצם טיסות עסקים

חברות גלובליות רבות שנאלצות לקיים פגישות עסקים ברחבי העולם מזהמות מאוד בגלל כמות הטיסות הרבה שלהן. פתרון יעיל, סביבתי וכלכלי הוא קיום של שיחות וידאו במקום מפגש אישי. חברת Deloitte העולמית החליטה ליישם רעיון זה. החברה, שממוקמת ב-130 אתרים בעולם, מוציאה כ-23 מיליון דולר בשנה על נסיעות, ובהן 385,000 שעות עבודה מבזבזות. המעבר לשיחות וידאו יפחית את מדרג הפחמן שלהם ב-4,200 טון ויחסוך לחברה כ-7 מיליון דולר.

מסתבר שצמצום נסיעות היא אחת הדרכים המרכזיות של חברות להפחית את כמות פליטות הפחמן שלהן, ובסקר בו נשאלו עובדים כיצד החברה שלהם מפחיתה פליטות, 66 אחוזים דיווחו כי מצמצמים נסיעות.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/10/deloitte-turns-to-video-conferencing-to-cut-costs-carbon-footprint>

רכבת ישראל תעשה שימוש בחומרים ממוחזרים בעבודותיה העתידיות

סיכום שהושג בין המשרד להגנת הסביבה לבין רכבת ישראל, יחייב את הרכבת לעשות שימוש בחומרים ממוחזרים מחומרי בנייה בעבודותיה העתידיות. הנהלת רכבת ישראל הודיעה, כי

מוצרים, מגמות ותהליכים

בריטניה: סיינסבורי עברה לקבלות דו-צדדיות

קמעונאית המזון סיינסבורי זכתה בפרס על שימוש במדפסות דו-צדדיות לקבלות בחנויותיה.

בשנה שעברה הפכה סיינסבורי לקמעונאית האירופאית הראשונה שהחלה להשתמש במדפסות הקבלות החדשות, שעושות שימוש בכ-40% פחות נייר. הדפסה סימולטנית על שני צידי הקבלה לא רק חוסכת בנייר, אלא גם באנרגיה הדרושה להפקתו ולשינועו.

עד סוף השנה הנוכחית, לקוחות סיינסבורי יקבלו את הקבלה הדו-צדדית מ-7,000 קופות, בכמחצית מחנויות הרשת בבריטניה, כך שייחסו 502,000 גלילי נייר בשנה.

הרשת מתכננת להכניס לשימוש קופות דו-צדדיות בכל חנויותיה במהלך השנתיים הקרובות. מהלך זה יעזור לה להגיע ליעד שקבעה לעצמה – הפחתה של פליטות גזי חממה ב-25% עד 2012.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/25/sainsbury-saves-at-checkout-with-two-sided-receipt-printers>

גזם? לא לפח אלא לייצור אריזות

ענקית האריזות PWP השיקה לאחרונה ליון של אריזות סביבתיות-100% מתכלות. האריזות מיוצרות מגזם חקלאי ואפילו ניתן להכניס אותן למיקרו. את האריזות ניתן לייצר מכל סיב של צמח ועל כן החברה מפיקה תועלת מכל שאריות הגזם החקלאי.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/15/pwp-turns-waste-into-biodegradable-packaging>

המשרד שלכם – כבר ירוק?

כל הארגונים, כולל המשרדים הקטנים ביותר, רוצים להיות ירוקים, או לפחות להיתפש ככאלה, והדרכים רבות ויצירתיות. חלקם משקיעים בכך הון עתק. אחרים מכניסים שינויים קוסמטיים ודואגים להפיץ את הבשורה ברבים למען ידעו ויוריקו. מקנאה כמובן.

אחד הסימנים לכך שלא מדובר רק בטרנד חולף אלא במגמה מתמשכת, אומרים אנשי איכות הסביבה, הוא מספר העסקים הקטנים והמשרדיים, שמגלים נכונות לערוך שינוי ארגוני ולהשקיע לא מעט כסף כדי להתיידד עם הסביבה.

בימים אלה למשל, עובדת חברת אסיף אסטרטגיות, בשיתוף עם משרד עו"ד שבולת ושות' וארגון מעלה לאחריות תאגידית, על מדריך המציע מערכת סטנדרטית של נהלים שמתאימה לכל משרד. המדריך יחולק לפי קטגוריות עיקריות, ויפורסם באינטרנט כך שכל משרד שיחפוץ בכך יוכל לאמץ את הנהלים המתאימים לפעילותו.

"הכוונה היא לאפשר לקהל רחב להשתמש במידע מבלי שיהיה מבין גדול באיכות הסביבה", מסביר נועם גרסל, מנכ"ל החברה. "אם רק המבינים יעסקו בכך, לא נתקדם. אנחנו צריכים שעד אחרון האזרחים יפעל בנושא. יחד עם זאת, השימוש במדריך לא אמור לעמוד בפני עצמו. זה חלק מתהליך רחב יותר שמטרתו לשמור את איכות הסביבה כנושא ער בחיי היומיום של חברה. זו דרך מצויינת לעורר מודעות ולעודד אנשים לפעול".

<http://www.haaretz.com/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=1008916&contrassID=2&subContrassID=6&sbSubCoNrassID=0>

ניתוח מחזור חיים שתוצו לבחון בעצמכם: בירה בחבית או בבקבוק?

המגזין International Journal of Life Cycle Assessment פירסם כתבה על מחקר ניתוח מחזור חיים של בירה איטלקית מחבית. בהשוואת ליטר אחד של בירה מחבית עם ליטר בירה מבקבוק, לשניהם השפעות לא מאוד משמעותיות. למרות זאת, לבירה מחבית, בשל אריזתה הנפחית, יש השפעה סביבתית כוללת שקטנה ב-68% מזו של בירה בבקבוק.

תוצאות המחקר על ייצור בירה מאששות את הדעה הרווחת שיש להחשיב את מבשלות הבירה בין הפעילויות הפחות מזהמות ושצורכות פחות אנרגיה במגזר התעשייתי. עם זאת, ייצור שעורה הוא התחום שממנו נגזרת מירב ההשפעה הסביבתית, בשל שטחי האדמה הנרחבים הדרושים לכך.

<http://www.treehugger.com/files/2008/07/ica-draught-beer-vs-bottled-beer.php>

גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים

בגזי חממה להתנהל יותר בקלות, ושלישית, למרות, שעדיין ממשיכים בהקצאה של מכסות פליטה, מנגנון המסחר הוא הרבה יותר יעיל ובר ביצוע. הרעיון ממשיך להתקדם לכל רחבי העולם, ובמקומות רבים מחוקקים חוקים שאמורים לקדם מנגנוני סחר בפחמן.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/04/mit-report-world-can-learn-from-european-cap-and-trade-system>

צבא ארה"ב פועל לצמצום "טביעת המגף הצבאי"

הצבא האמריקאי החל בהגבלת השימוש בדלקים מאובנים ובשיפור של ביצועיו הסביבתיים במטרה להפחית את פליטות ה- CO_2 ב-30% עד שנת 2015. הרפורמה, שהחלה בשנת 2001 בבסיס Fort Bragg בקליפורניה, תוחל בהדרגה על כל בסיסי הצבא. הפעולה הראשונה בה נקטו הייתה הקמת מתקנים ללחימה בשטח בנוי ממכולות משומשות, בעלות של 25,000 דולר בלבד- לעומת 400,000 דולר, עלות מתקן כזה מחומרים חדשים. כך הצליחו גם לחסוך בעלויות וגם למנוע את כניסת המכולות לזרם האשפה.

פעולה נוספת שנעשתה היא צמצום שיירות הובלה. הכמויות האדירות של נפט שמובילים לבסיסים ברחבי העולם היא בעיה סביבתית כמו גם ביטחונית, שכן שיירות האספקה חשופות למתקפות. לאחר שנמצא כי מרבית הדלק נועד להפעלת מזגנים, רוססו האוהלים בקצף מבודד וכך הצליחו להפחית איבוד אנרגיה ב-45 אחוזים. בהמשך רוצים לבחון בצבא ארה"ב שימוש ברכבים היברידיים, כלי נשק קלים יותר ועוד.

<http://www.planetark.org/dailynewsstory.cfm/newsid/49519/story.htm>

מנהל מקרקעי ישראל ביטל הנחות לפרויקטים של אנרגיה מתחדשת

מנהל מקרקעי ישראל ביטל את ההנחה על דמי חכירה מופחתים באזור הנגב והגליל לפרויקטים של אנרגיה מתחדשת- אגירה שאובה, רוח ואנרגיה סולרית. החלטת המינהל עומדת בסתירה תכנית שמקדם משרד התשתיות להכרזה על אזור הנגב והערבה כאזור לעדיפות לאומית לאנרגיות מתחדשות, במסגרתה ימליץ על הטבות מס משמעותיות ליזמים שיפעלו שם. שר התשתיות בנימין בן אליעזר, שוחח בעניין עם שר הבינוי והשיכון זאב בויס, וביקש להסביר למועצת המינהל את המשמעות הקריטית של ההחלטה והצורך לשנותה.

<http://rt.globes.co.il/news/article.aspx?did=1000361163&fid=3221>

מחקר: טלוויזיות דקות מחממות תורמות להתחממות הגלובלית

במאמר שפורסם בירחון " Geophysical Research Letters" נמצא כי בתהליך הייצור של מסכי פלסמה ו-LCD נעשה שימוש בכמות קטנה של גז בשם חנקן תלת- פלואורידי, ואף על פי שמדובר בכמות מזערית זהו גז חממה חזק בממוצע פי 17 אלף לעומת גזי חממה אחרים. מאחר והביקוש לטלוויזיות שטוחות הולך וגובר, כך גובר הייצור שלהם וכמות החנקן התלת- פלואורידי שמוצר הגיע כבר ל-4,000 טון השנה. הבעיה חמורה עוד יותר כיוון שאין פיקוח על פליטות של גז מסוג זה וכן הנושא אינו מעוגן בפרוטוקול קיוטו או בכל אמנה בינלאומית אחרת.

היצרנית העיקרית של גז זה טוענת כי מדובר בכמות מזערית שאין בה כדי להזיק לסביבה אך מחברי המאמר טוענים שמאחר ואין שום פיקוח על החומר, הנושא פרוץ ואין להשאיר זאת בידי יצרנים.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3568075,00.html>

השארת מחשבים דולקים בזמן חופשות – בזבוז של מיליונים

לפי דוח של 1E, ההתאחדות לחיסכון באנרגיה, אילו הפירמות בארה"ב היו דואגות לכבות את כל המחשבים בסופ"ש של חגיגות העצמאות שם (שלושה ימי חופש), היה ניתן לחסוך עד 46 מיליון דולר בתשלומי חשמל. ע"פ הדוח, במידה ו-104 מיליון העובדים שמשתמשים במחשבים בעבודה השאירו אותם דולקים, נפלטו לאטמוספירה 215 אלף טון פחמן דו- חמצני מיותרים.

הטמעה של מדיניות לחיסכון באנרגיה, הכוללת התקנה של מצבים חסכוניים כגון sleep, היא אחת הדרכים שבה E1 עוזרת לעסקים לחסוך בחשבונות חשמל ולשפר את הביצועים הסביבתיים שלהם. בזמן שמרכזי מידע הפכו ליקירי הירוקים, במחלקות טכנולוגיה רבות עוד דרושה עבודה רבה.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/04/leaving-computers-on-over-holiday-weekend-costs-big-bucks>

המנגנון האירופי להפחתת פליטות- היעיל ביותר בעולם

כך עולה מדוח של חברת MIT, אשר בחן את מערך המסחר האירופי להפחתת גזי חממה. הדוח קובע כי למרות החששות מגודלו של המנגנון הבינלאומי, והתפרסותו על פני כל כך הרבה מדינות, זהו המערך היעיל ביותר ופועל בצורה טובה להפליא. הדוח מסכם בכך שאירופה מלמדת את העולם שלושה דברים מאוד חשובים: ראשית, ההשפעה המאקרו כלכלית של המסחר בפחמן מינימלית ואינה ויוצרת קשיים. שנית, מערך בנקאות תומך, כולל האפשרות לקבל הלוואות מאפשרת למסחר

חברות קטנות ובינוניות נעות לקראת שרשרת אספקה ירוקה

בסקר שנערך בקרב 250 מקבלי החלטות בחברות קטנות ובינוניות נמצא כי יותר ויותר מאמצים שרשרת אספקה ירוקה. ספקים מכל סוג נדרשים לעמוד בתקנות כגון יישום של תהליכי ייצור יעילים וסביבתיים יותר, תהליכי אחסון והפצה יעילים שמדווחים ונבדקים באופן עקבי ויעול אנרגטי בכל התהליכים. בנוסף, ספקים נדרשים להעביר השתלמויות לעובדיהם בנושאי ייצור והפצה סביבתיים וחסכון באנרגיה.

כ-41 אחוזים מהחברות שהשתתפו בסקר דיווחו כי כבר למעלה משנה שרשרת האספקה שלהם נדרשת לעמוד בתקנות מסוג זה. 39 אחוזים דיווחו כי שינו עקב כך חלקים משרשרת האספקה שלהם.

דוגמא לשיתוף פעולה כזה היא היוזמה של חברת Wal-Mart שהתקשרה עם ספקי התכשיטים שלה Newmont ליצור לין תכשיטים ששרשרת הייצור שלו שקופה וידועה לכלל הלקוחות. המטרה היא שהכרייה של הכסף והזהב והייצור של התכשיטים בליין זה יעמדו בכל תקנות הסביבה והבטיחות של Wal-Mart.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/17/small-and-midsize-firms-moving-towards-green-supply-chains>

http://www.denverpost.com/energy/ci_9886788

סקר: מנהלות "ירוקות" יותר ממנהלים

סקר בקרב חברות טכנולוגיה אמריקניות מצא כי נשים בעמדות קבלת החלטות מעניקות חשיבות רבה יותר לשיקולי סביבה לעומת עמיתיהן הגברים. בין היתר נשאלו הנסקרים מהי מידת החשיבות שהם מעניקים לקריטריונים שונים במסגרת קבלת ההחלטות בארגון. התברר ש-83 אחוז מהנשים מעניקות לסוגיות הקשורות למיחזור חומרי גלם חשיבות גבוהה, לעומת 66 אחוז מהגברים; 65 אחוז מהנשים מעדיפות שיטות תפעול בנות קיימא וסביבתיות, לעומת 50 אחוז מהגברים. 55 אחוז מהמנהלות יתמרו את עובדיהן להשתמש בתחבורה ציבורית או שיתופי נסיעה, לעומת 40 אחוז מהגברים.

עוד עלה מהסקר כי 64 אחוז מהנשאלים הסכימו עם הקביעה שתדמית "ירוקה" טובה לקידום המותג של החברה, לעומת 9 אחוז שכפרו בטענה. ממצא זה כשלעצמו אינו מפתיע אולם הסקר מצא כי מבין הנשאלים שמצדדים בתדמית "ירוקה" נרשם רוב לאלה המוכנים לבצע פעולות של ממש כדי לזכות בתדמית זו - ולא להסתפק בהצגת כוונות בלבד.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3570370,00.html>

מחצית מחברות S&P 100 פרסמו דוח קיימות ב-2007

מעל למחצית מהחברות הגדולות ביותר בבורסה האמריקאית מדווחות כיום על ביצועיהם בתחום הקיימות, ולמעלה משליש משלבות אלמנטים של הנחיות היוזמה לדיווח גלובלי (GRI).

מדוח השוואתי של דיווחי הקיימות של חברות S&P 100 עולים הנתונים הבאים:

- ל-86 חברות יש אתרי קיימות ברשת (לעומת 58 ב-2005)
- 41 מהחברות שילבו בדוחות סטנדרטים של ה-GRI (לעומת 24 ב-2005)
- 34 מהחברות כוללות אינדקס GRI בדוח שלהן (לעומת 20 ב-2005)

לפי הדוח הוגדר דוח כדוח קיימות אם כלל נתונים שמתייחסים לשלושה, או יותר, נושאים בתחומי איכות הסביבה, חברה ומנהל.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/21/half-of-sp-100-released-sustainability-report-in-2007>

בתעשיית הכותנה רוצים הנחיות סביבתיות

בפאנל שנערך ב-FTC (Federal Trade Commission) בנושא הנחיות לשיווק סביבתי אמרה מנהלת הוועדה כי כותנה היא "טבעית", מתחדשת, אחראית וירוקה, ובכך עוררה סערה. רבים מהמאזינים הגיבו להצהרה זו באומנם כי תעשיית הכותנה איננה ירוקה כלל ומטעים לקוחות כאשר מעידים כי הכותנה היא בת קיימא. מנהלת הוועדה התגוננה ואמרה כי לאחר התפתחות כה נרחבת בתעשייה וצמצום כמות הריסוס לרמה מזערית ביותר, היא מרשה לעצמה לומר כי זו תעשייה ירוקה אך יש צורך בקווים מנחים על מנת הגדיר בבירור איזו כותנה היא סביבתית ואיזו אינה.

גורמים אחרים הוסיפו כי חלק מהצרכנים תופסים פרסומים על מוצרים ירוקים כ"גרינוש" ולעומת זאת יש צרכנים שדי להם שמוצר ימותג כ"אורגני" כדי להניח שכל תהליך הייצור הוא ידידותי לסביבה. על מנת לנסות לפתור הטעיות מסוג זה, עלה בפאנל הרעיון לפרסם הנחיות ברורות בנוגע למה זו כותנה ירוקה ולקנוס את החברות שמפרסמות עצמן ככאלה אך בפועל אינן עומדות בתקנות.

גם ב-ASA (Advertising Standards Association) פסקו כי לא ניתן לפרסם כותנה ככרת קיימא אך מהסיבה שהמונח בר-קיימא לא מוגדר באופן בינלאומי.

<http://www.environmentalleader.com/2008/07/16/cotton-inc-says-new-ftc-green-guides-needed/>

החממה. מיחזור של כל אריזות המוצרים יאפשר להפחית את כמות הפליטות בכמיליארד טון בשנה.

<http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/754/281.html>

ארה"ב: חוק חדש מקצץ בפליטות רעילות מספינות

חוק חדש בארה"ב יקדם את הצטרפותה לאמנה בינלאומית בנושא זיהום הים שיכולה לצמצם באופן משמעותי את זיהום הים מספינות. "חוק זה יוביל לשינוי משמעותי באיכות מי הים וימנע מחומרים רעילים להשתחרר לאוויר ולגרום לפגיעה במיליוני תושבים", כך לדברי עו"ד מטעם קרן סביבתית בלוס-אנג'לס.

"MARPOL", האמנה הבינלאומית עליה תחתום ארה"ב בעקבות החוק החדש, אוסרת על זיהום אוויר מאוניות משא גדולות. אוניות אלה הן מקור לכמות עצומה של פיח, תחמוצות גופרית ומזהמים נוספים אשר יוצרים ערפיח והערכה היא שזיהום זה גורם למותם של כ-60,000 בני אדם ברחבי העולם.

<http://www.enn.com/pollution/article/37591>

ארה"ב: השופט פסק – הפחיתו פליטות פחמן או שלא תבנו תחנת כח חדשה

בחקיקה חסרת תקדים בארה"ב, הפסיק שופט את בנייתה של תחנת כוח פחמית משום שלא נקטו באמצעים מספיקים להפחתת פליטות הפחמן שלהם. ביהמ"ש העליון האמריקאי קבע כי ניתן להגביל פליטות בעזרת ה-Clean Air Act, חוק אוויר נקי האמריקאי, אבל פסיקתו של השופט המקומי נעשתה ללא שימוש ברגולציות מקומיות ופדראליות, ולכן לא ברורות השלכותיה.

אנשי סביבה בארה"ב, הפועלים להפחתת פליטות גזי החממה, חוזקו מאוד מפסיקה זו משום שלדבריהם היא תקשה על קבלת אישורים להקמת תחנות כוח בכל המדינה.

ללא ספק יערערו על ההחלטה- בין אם זו תהייה החברה או המדינה, שכן לא ניתנו על פי חוק הגבלות על בניית התחנה.

<http://www.enn.com/pollution/article/37533>

חודש ה"חקיקה הירוקה" בכנסת

בחודש יולי נעשתה היסטוריה בכל הנוגע לחקיקה סביבתית בישראל. סלל את הדרך היה חוק "אוויר נקי" שעבר אחרי שלוש שנות מאבק שמשמעותו נרחבת בכל הנוגע לזיהום אוויר- הכנת תכנית לאומית בעלת יעדים ואמצעי ביצוע להפחתת הזיהום, קביעת תקני פליטה הקמת מערך פיקוח אינטנסיבי ועוד. לא עבר שבוע והכנסת אישרה את חוק "המזהם משלם" שקובע עונשים כבדים על מזהמים, החל מקנסות בגובה מיליוני שקלים ועד למאסר של שלוש שנים. החוק קובע כי גם מי שפוגע בסביבה ברישיון יצטרך לשלם היטל כספי על הנזק שהוא גורם. מדבריו "המצב עד היום לא היה "המזהם משלם" אלא "משתלם לזהם", ציין ח"כ מיכאל מלכיאור. "בכל העולם כבר הבינו שמחיר הזיהום לבריאות הציבור ולחברה אדיר ואי אפשר לתת למזהמים להשתולל. אני מאמין שכעת, דרך כיסן של החברות והגורמים המזהמים, נוכל להגיע לאדמה, למים ולאוויר נקיים יותר".

המשך המגמה הסביבתית עוד נראה באופק, לאחר שאושר גם חוק "אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים", שדן בכל הנוגע לסמכויות של פקחים בנוגע לאכיפה סביבתית וכן עברה בקריאה ראשונה הצעת החוק על פיה יפסיקו רשתות השיווק והמכולות לחלק בחינם שקיות פלסטיק דקות ובמקומן יוצעו לצרכנים שקיות מפלסטיק מתכלה ושקי נשיאה רב פעמיים.

האם נסתכן בלהישמע אופטימיים ונאמר שנראה שישראל בדרך לרפורמה סביבתית? כנראה שבקרוב נדע.

<http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/766/661.html>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3575410,00.html>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3571604,00.html>

הצעת חוק חדשה: חובת מיחזור האריזות תוטל על היצרנים

על פי הצעת החוק של אדם, טבע ודין, תוטל האחריות לאיסוף ומיחזור אריזות על היצרנים והיבואנים, על פי עקרון "המזהם משלם". למעשה, אלו יצטרכו להקים מערך לאיסוף האריזות ברחובות הארץ ולהוסיף פחים היכן שמתאפשר. הרשויות המקומיות ימשיכו לאסוף את האשפה כרגיל אלא שנכפ הפסולת צפוי לקטון באופן משמעותי. כיום האחריות החוקית על מיחזור מוטלת על הרשויות המקומיות וכמעט כולן לא עומדות ביעדי המיחזור שלהן, בתירוץ שהן אינן עומדות בעלויות הכלכליות. לפסולת יש השפעה רבה הן על כמות ואיכות השטחים הפתוחים בארץ והן על פליטות גזי